

На полето през април

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 23.04.2022 *Брой:* 4/2022

От средата на април започват сеитби на ранни култури – картофи, грах, лук от семена и арпаджик, магданоз, целина и др. За сеитба да се използва само здрав и обеззаразен посевен и посадъчен материали.

Болести и неприятели, за които трябва да внимавате през периода:

Ризоктония по картофи (*Rhizoctonia solani*)

По заразените клубени се наблюдават тъмни до черни склероции на гъбата. Върху кълновете на заразените клубени се появяват черно-кафяви петна, които причиняват загиването им. Разпространява се чрез болни клубени. Развива се при монокултурно отглеждане и при тежки почви. Запазва се като склероции по клубените и в почвата. Развива се в температурния интервал 6-33°C и влажност 30-90%.

Контрол

Въвеждане на 6-8 годишно сеитбооръщение; Използване на здрав посадъчен материал; Третиране с ПРЗ;

Регистрирани ПРЗ: Прорадикс 2г/100 кг клубени (за третиране на клубените преди или по време на засаждане).

Телени червеи (сем. *Elateridae*)

Ларвите се вгризват в клубените на картофите. В резултат те загниват, защото през ходовете навлизат болестотворни микроорганизми. Най-силно вредоносни са ларвите при температура 14-17°C и 65% ППВ.

Контрол:

При установени 4-6 броя ларви/кв. м едновременно със засаждането се внасят браздово инсектициди.

Регистрирани ПРЗ: Видейт 10Г 2 кг/дка; Ерколе ГР 1000-1500 г/дка; Нематорин Г 2 кг/дка; Трика Експерт 1000-1500 г/дка; Белем 0,8 МГ/Коломбо 0,8 МГ 2,4 кг/дка; Коломбо Про 2,4 кг/дка; Натуралис 200-300 мл/дка; Форс®Ево 1,2-1,6 кг/дка; Микросед Гео 1,2-1,5 кг/дка.

Лукова муха (*Delia antiqua*)

У нас тя е специализиран неприятел по лука, но напада слабо и чесъна. Луковата муха развива две пълни и частично второ поколение. Зимува като какавида в почвата на дълбочина 10-20 см. Летежът на мухите от първо поколение започва в края на месец април, по време на цъфтежа на вишните. Снасят яйцата си по листата, по луковиците и по повърхността на почвата до растенията. Повредите нанасят ларвите от първо поколение. Те се вгризват в растенията, в основата на листата. Правят надлъжни ходове в стъблата и се придвижват към луковицата. Повредените растения изостават в развитието си, избледняват, полягат и накрая изсъхват. В резултат на повредата тъканите ферментират и излъчват неприятна миризма на гнил лук. В едно растение могат да се развият няколко ларви, а ако не могат да се изхранят, нападат стъблата на съседните растения.

Контрол:

Лукът да се засажда рано, защото късните посеви се нападат по-силно. Посевите трябва да са добре гарнирани. Растенията, с признаци на повреда, трябва своевременно да се изваждат, с което не се позволява преминаването на ларвите в здрави растения. Да не се оставят неизвадени луковици, а саморасплият лук да се унищожава, тъй като в тях продължава развитието на мухата. Химичната борба е насочена срещу възрастните преди яйцеснасяне при 5 броя мухи/10 откоса с ентомологичен сак. Могат

да се използват някои широкоспектърни продукти за растителна защита от групата на пиретроидите при строго спазване на карантинните срокове.

Регистрирани ПРЗ: Белем 0,8 МГ/Коломбо 0,8 МГ 1,2 кг/дка; Форс 1,5 Г 1000 г/дка внасят се по време на сеитба/разсаждане.

Грахови (грудкови) хоботници (*Sitona spp.*)

Възрастните са малки сиво-черни бръмбарчета, които рано напролет след затопляне на времето, излизат и започват да се хранят с най-младите и най-нежни листа на растенията. Правят полулунни нагризвания. В отделни години при масово нападение могат да унищожат цели посеви. Ларвите нанасят повреди по грудковите бактерии на корените. Така се намалява количеството на свързания азот, а с това и добивите на грах.

Контрол:

Необходимо е да се спазва пространствена изолация на едногодишните бобови култури от старите люцернови посеви най-малко 500 м, с което се ограничава разпространението на грудковите хоботници.

Регистрирани ПРЗ: Децис 100 ЕК 6,25 мл/дка.

